

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Introducere

Acest raport este o actualizare a celui oficial întocmit de către geolog Florin Stoican, în calitate de angajat al Administrației Parcului Național Buila-Vânturarița, cu sprijinul și aportul Sucursalei Exploatarea Minieră Rm. Vâlcea și prezentat public în urmă cu 7 ani (15 aprilie 2009), în cadrul unei întâlniri publice organizată la Rm. Vâlcea în prezența mass-mediei locale, la care au fost invitați reprezentanți ai instituțiilor centrale (Ministerul Mediului, Ministerul Economiei - Direcția Generală Resurse Minerale, Agenția Națională pentru Resurse Minerale), județene (Consiliul Județean Vâlcea, Instituția Prefectului Județul Vâlcea, Agenția pentru Protecția Mediului Vâlcea, Garda Națională de Mediu - Comisariatul Județean Vâlcea, Direcția Apelor Olt, Sistemul de Gospodărire a Apelor Vâlcea, R.N.P. Romsilva - Direcția Silvică Vâlcea, Episcopia Râmnicului, Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență Vâlcea) și locale (S.N. a Sării Salrom S.A – Sucursala Exploatarea Minieră Rm. Vâlcea, Administrația Parcului Național Buila-Vânturarița, Ocolul Silvic Romani, Primăria Comunei Costești, Mănăstirea Bistrița, Mănăstirea Arnota) direct interesate, alături de principalii beneficiari ai calcarului din carieră (Oltchim Rm. Vâlcea și Uzinele Sodice Govora).

Ulterior raportul a fost trimis de către Administrația Parcului Național Buila-Vânturarița tuturor instituțiilor centrale și județene care au solicitat informații despre subiect.

La actualizarea raportului am ales varianta păstrării integrale a raportului inițial – textul cu culoare neagră – și adăugarea noilor informații cu culoare albastră.

Pentru actualizarea raportului am obținut informații noi în urma discuțiilor cu reprezentanți ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, S.N. a Sării Salrom S.A – Sucursala Exploatarea Minieră Rm. Vâlcea, Administrația Parcului Național Buila-Vânturarița, Primăria Comunei Costești și Mănăstirea Arnota, precum și în urma vizitelor efectuate în perimetrul de exploatare, în zona haldei de material agabaritic și a zonei de suprapunere a perimetrului de extindere cu cel al parcului național.

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Scurtă descriere a problemei

Parcul Național Buila-Vânturarița, situat pe teritoriul administrativ al localităților Olănești, Bărbătești și Costești a fost înființat prin HG nr. 2151/2004. Parcul este administrat începând din noiembrie 2005 de către R.N.P. Romsilva în parteneriat cu Asociația Kogayon (Organizație nonguvernamentală din Costești) și are o structură proprie de administrare, cu sediul în Horezu, înființată în ianuarie 2006.

Administrația parcului este structură cu personalitate juridică aflată în subordinea R.N.P. Romsilva: Administrația Parcului Național Buila-Vânturarița R.A..

În noiembrie 2015, contractul de administrare al R.N.P. Romsilva pentru Parcul Național Buila-Vânturarița a expirat. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a organizat cea de-a VII-a sesiune de atribuire în administrare a ariilor naturale protejate, ale cărei rezultate finale au fost anunțate în 22 februarie 2016. În urma acestei sesiuni, R.N.P. Romsilva redevine administrator al parcului pentru încă 10 ani, dosarul de candidatură fiind admis cu 131,16 puncte din 150 posibile.

Contractul de administrare ce urmează să fie semnat (încă nu a fost semnat) va avea ca obiect atât Parcul Național Buila-Vânturarița, cât și ariile naturale protejate cu care acesta se suprapune:

- Situl Natura 2000 ROSCI0015 Buila-Vânturarița
- Situl Natura 2000 ROSPA0025 Cozia - Buila - Vânturarița (partea care sesuprapune cu Parcul Național Buila-Vânturarița)
- Rezervația naturală 2.804. Muntele Stogu
- Rezervația naturală 2.808. Pădurea Valea Cheii
- Rezervația naturală 2.792. Peștera Arnăuților
- Rezervația naturală 2.783. Peștera Caprelor
- Rezervația naturală 2.793. Peștera Clopot
- Rezervația naturală 2.790. Peștera cu Lac
- Rezervația naturală 2.791. Peștera cu Perle
- Rezervația naturală 2.785. Peștera Liliiecilor
- Rezervația naturală 2.786. Peștera Munteanu – Murgoci
- Rezervația naturală 2.787. Peștera Pagodelor
- Rezervația naturală 2.788. Peștera Rac

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

- Rezervația naturală 2.789. Peștera Valea Bistrița

La înființarea administrației parcului s-a observat în textul descrierii limitelor din HG nr. 2151/2004 o suprapunere a perimetrului parcului cu cel al perimetrului de exploatare al Carierei de Calcar Bistrița, conform HG nr. 652/2000 prin care s-a aprobat licența de exploatare.

Despre constituirea parcului Societatea Națională a Sării a luat la cunoștință abia în anul 2006, ca urmare a adresei nr 388/13.11.2006 transmisă de către Administrația Parcului Național Buila-Vânturarița, ca urmare a sesizării de către aceasta a începerii unor lucrări pe teritoriul parcului, ocazie cu care, la verificarea în teren s-a constatat suprapunerea perimetrelor.

Din acel moment, când s-a luat cunoștință de situația de suprapunere parțială a parcului peste perimetrul minier, a încetat orice activitate minieră în zona superioară a carierei, unde este localizată zona de suprapunere.

Activitatea minieră a continuat în ultimii 7 ani cu dificultate, în zona inferioară a carierei, localizată în afara parcului național, aplicând-se diverse soluții pentru a putea pune în exploatare rezervele de o calitate inferioară, aflate în baza zăcămintului, deși la data întocmirii raportului din 2009, perspectivele de continuare a activității erau de maxim 3-4 ani.

Conducerea Societății Naționale a Sării nu este de acord să aprobe cheltuieli pentru întocmirea unor studii și documentații fără o garanție a aprobării continuării exploatării în zona de suprapunere a celor două perimetre și nici nu este de acord cu finanțarea unor studii de către alții (de exemplu de către beneficiarii materiei prime) pe propriul perimetru.

Cariera de Calcar Bistrița a fost deschisă în 1960, din 1965 fiind preluată de către actuala Societate Națională a Sării SALROM S.A. - Sucursala Exploatarea Minieră Rm. Vâlcea. Actualul perimetru a fost instituit în 1974. Acesta, în suprafață de 1,161 km², a fost încredințat titularului spre exploatare ultima dată în 1999, în conformitate cu prevederile Legii Minelor, de către Agenția Națională pentru Resurse Minerale: Licența nr. 633/1999, aprobată prin HG nr. 652/2000. Actuala licență de exploatare este valabilă 20 ani, adică până în 2020.

La ora actuală, rezervele disponibile în perimetrul din afara limitelor parcului național sunt calculate la 6.000.000 t calcar, ceea ce înseamnă 3 ani de extracție la nivelul cererilor actuale de 2.000.000 t/an.

Perioada estimată pentru întocmirea documentațiilor, studiilor și obținerea acordurilor, avizelor și autorizațiilor necesare extinderii exploatării în restul perimetrului este tot de 3 ani.

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

În caz de posibilitate a continuării exploatării în zona de suprapunere a perimetrului de exploatare cu cel al parcului, rezervele dovedite disponibile ar fi conform datelor actuale pentru o perioadă de 15-20 ani.

Cheltuielile minime pentru re tehnologizarea instalațiilor care să permită accesibilizarea rezervelor din zona superioară sunt estimate la minim 3.000.000 euro, această sumă fiind pentru investiții necesare pentru un sistem de transport cu benzi verticale.

Demersuri efectuate pentru rezolvarea problemei până în prezent

În urma solicitărilor, Consiliul Științific al Parcului Național Buila-Vânturarița a dat aviz favorabil pentru includerea zonei de suprapunere a celor două perimetre (cca. 16 ha), în zona de dezvoltare durabilă a parcului, pentru a se permite desfășurarea lucrărilor miniere în perimetrul de exploatare aprobat prin licența de exploatare, deși lucrările miniere vor aduce atingere ireversibilă Parcului Național Buila-Vânturarița prin afectarea integrității peisagistice, geologice, carstului, florei și faunei din zona vizată și din vecinătatea acesteia.

Deși suprafața suprapusă a fost trecută în zona de dezvoltare durabilă a parcului, exploatarea contravine Art. 11 alin. (1) din Legea Minelor nr. 85/2003. Conform aceluiași articol 11 alin (2) exploatarea în ariile protejate constituie o excepție care se stabilește „prin Hotărâre a Guvernului, cu avizul autorităților competente în domeniu și cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii”.

Administrația parcului a informat autoritatea responsabilă în domeniul ariilor protejate (Ministerul Mediului) despre problema existentă. Consiliul Științific și Administrația parcului nu au competențe legale privind modificarea limitelor parcului stabilite prin HG nr. 2151/2004 și ale sitului parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 stabilite prin HG nr. 1284/2007 și Ordinul MMDD nr. 1964/2007.

În ceea ce privește extinderea zonei necesare pentru efectuarea lucrărilor de acces la perimetru de exploatare (cca. 13 ha), Consiliul Științific nu a avizat efectuarea altor lucrări în afara perimetrului aprobat.

În cei 7 ani scurși de la întocmirea precedentului raport, nu s-au mai făcut alte studii și documentații, ci au avut loc foarte multe întâlniri și discuții la nivel local și național și interpelări parlamentare, toate însă fără nici un rezultat care să ducă la schimbarea situației.

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Administrația parcului și Consiliul Științific al parcului, au făcut tot ceea ce le stătea în competență pentru corectarea erorii, anume au inclus zona de suprapunere a celor două perimetre (16 ha) în zona de dezvoltare durabilă a parcului (în ședința din 18.02.2008). În aceeași ședință, consiliul a dat aviz negativ propunerii SEM Rm. Vâlcea de a include în zona de dezvoltare durabilă și suprafața de 13 ha aferentă drumurilor de acces.

În 27.03.2009 Consiliul Științific al parcului a avizat planul de management al parcului, cu includerea zonei de suprapunere a celor două perimetre (16 ha) în zona de dezvoltare durabilă și respingerea includerii în zona de dezvoltare durabilă și a suprafeței de 13 ha aferentă drumurilor de acces.

Modificarea limitelor parcului era și este de competența Guvernului, printr-o Hotărâre de Guvern, însă nu s-a făcut nici un demers concret în acest sens.

Ministerul Mediului a primit spre avizare planul de management al parcului în noiembrie 2009, cu zonarea internă aprobată de către Consiliul Științific al parcului (suprapunerea de 16 ha în zona de dezvoltare durabilă, cele 13 ha solicitate pentru drumuri în zona de protecție integrală). Ministerul nici nu a aprobat planul, dar nici nu a solicitat vreo modificare sau completare.

În perioada noiembrie 2011 - decembrie 2012 planul de management al parcului a fost și revizuit prin introducerea datelor noi rezultate în urma cercetărilor efectuate în parc în cadrul proiectului „Revizuirea planului de management al PNBV și strategia de monitorizare a conservării habitatelor și speciilor de interes comunitar” finanțat prin POS Mediu. În perioada ianuarie - aprilie 2013 s-au elaborat și inserat măsurile de management în urma studiilor efectuate în parc, în mai 2013 planul a fost prezentat din nou consiliilor Științific și Consultativ, apoi înaintat din nou spre aprobare Ministerul Mediului, care în 31 august 2015 îl supune dezbaterii publice prin publicarea pe pagina web în vederea aprobării acestuia.

Administrația parcului a trimis ministerului de mai multe ori și o serie de corecturi la limitele parcului, printre care și cea a suprapunerii cu perimetrul de exploatare, însă acesta a solicitat păstrarea limitelor aprobate prin HG 2151/2004 de înființare a parcului.

Aceleași modificări au fost trimise și puse la dispoziție și în cadrul proiectului INSPIRE prin care s-a dorit corectarea și aprobarea erorilor limitelor ariilor naturale protejate, tot fără ecou însă, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor publicând în 9 martie 2016 anunțul dezbaterii publice a proiectului de HG privind aprobarea listei consolidate a ariilor naturale protejate ca parte a rețelei naționale de arii naturale protejate. Conform Art.2. (1) al acesteia,

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

limitele ariilor naturale protejate prevăzute în lista consolidată, se pun la dispoziție de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, prin intermediul serviciilor de vizualizare și de descărcare ale setului de date "ariile naturale protejate din România", care poate fi găsit prin intermediul serviciilor de căutare prin intermediul geoportalului INSPIRE al Comisiei Europene (<http://inspiregeoportal.ec.europa.eu/discovery/>).

Cadrul legal al înființării Parcului Național Buila-Vânturarița

Parcul Național Buila-Vânturarița este o arie naturală protejată înființată în 2004, prin **Hotărârea Guvernului nr. 2151/2004** privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone.

Are statut de parc național și corespunde categoriei II IUCN : "Parc național: arie protejată administrată în special pentru protecția ecosistemelor și pentru recreere".

Parcul este și arie protejată la nivelul Uniunii Europene, ca parte integrantă a **Rețelei Ecologice Europene Natura 2000**, fiind declarat atât sit de interes comunitar (**ROSCI0015 Buila-Vânturarița**), prin **Ordinul MMDD nr. 1964/2007** privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cât și sit de importanță specială avifaunistică (**ROSPA0025 Cozia-Buila-Vânturarița**), prin **Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007** privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Parcul a fost declarat sit de importanță comunitară prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387 din 2011 care modifică Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964 din 13.12.2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. Limitele sitului se suprapun peste limitele parcului. În acest ordin, parcul figurează la poziția 15 conform anexei nr. 2 – Lista siturilor de importanță comunitară: 15. [ROSCI0015 Buila-Vânturarița](#)

Situl de importanță comunitară reprezintă acea arie care, în regiunea sau în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale din anexa nr. 2 sau a speciilor de interes comunitar din anexa nr. 3 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 cu modificările și completările ulterioare și care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei NATURA 2000 și/sau

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunea ori regiunile biogeografice respective. Pentru speciile de animale cu areal larg de răspândire, siturile de importanță comunitară ar trebui să corespundă zonelor din areal în care sunt prezenți factori abiotici și biotici esențiali pentru existența și reproducerea acestor specii.

Lista de specii și habitate de interes comunitar pentru care parcul a fost declarat sit de importanță comunitară, precum și harta acestuia sunt prezentate în anexa nr. 3- Lista tipurilor de habitate și speciilor de interes comunitar pentru care a fost declarat sit de importanță comunitară, respectiv în anexa nr. 4 – Harta sitului de importanță comunitară Buila-Vânturarița.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, publicată în Monitorul Oficial nr. 739 din 31.10.2007, parcul național Buila-Vânturarița face parte din SPA Cozia-Buila-Vânturarița. În această hotărâre, parcul figurează la poziția 25 și este prezentată în anexa nr. 5 – Lista ariilor speciale de protecție avifaunistică: 25. [ROSPA0025 Cozia - Buila-Vânturarița](#)

Aria de protecție specială avifaunistică – acea arie naturală protejată ale cărei scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice. Managementul ariilor speciale de protecție se realizează ca și pentru ariile speciale de conservare. Ariile speciale de protecție sunt desemnate prin hotărâre a Guvernului și fac parte din rețeaua europeană NATURA 2000.

Cadrul legal al funcționării Parcului Național Buila-Vânturarița

- *Ordonanța de urgență nr. 57/2007* privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare, transpunere a Directivelor Consiliului Europei 92/43 EEC referitoare la conservarea habitatelor naturale și a florei și faunei sălbatice și 79/409 EEC privind conservarea păsărilor sălbatice
- *Ordonanța de urgență nr. 195/2005* privind protecția mediului, aprobată prin *Legea nr. 265/2006*
- *Legea nr. 58/1994* pentru ratificarea Convenției privind diversitatea biologică, adoptată la Rio de Janeiro
- *Legea nr. 13/1993* pentru ratificarea Convenției privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

- *Legea nr. 69/1994* de aderare a României la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de floră și faună pe cale de dispariție, adoptată la Washington la 3 martie 1973
- *Legea nr. 13/1998* pentru ratificarea Convenției privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice , adoptată la Bonn, 23 iunie 1979
- *Legea nr. 90/2000* pentru aderarea României la Acordul privind conservarea liliecilor în Europa
- *Legea nr. 451/2002* pentru ratificarea Convenției europene a peisajului, Florența, 20.10.2002
- *Hotărârea Guvernului nr. 2151/2004* privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone
- *Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007* privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România
- *Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007* privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România
- *Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 524/2008* privind constituirea Consiliului Științific al Parcului Național Buila-Vânturarița și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al acestuia
- *Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 568/2006* privind aprobarea componentei și Regulamentul de organizare și funcționare ale Consiliului Consultativ ale Parcului Național Buila-Vânturarița
- *Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 494/2005* privind aprobarea procedurilor de încredințare a administrării și de atribuire în custodie a ariilor naturale protejate
- *Legea nr. 5/2000* privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate
- *Legea nr. 407/2006* a vânătorii și a protecției fondului cinegetic, cu modificările și completările ulterioare
- *Legea nr. 46/2008* privind Codul silvic
- *Legea nr. 347/ 2004* Legea muntelui
- *Legea nr. 107/1996* Legea Apelor
- *Hotărârea de Guvern nr. 77/2003* privind instituirea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor montane și organizarea activității de salvare în munți
- *Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2535/2011* privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliilor Științifice

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

constituite pentru ariile naturale protejate care necesită structuri de administrare;

- *Ordinul Ministrului Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1052/2014* privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate;
- *Legea nr. 451/2002* pentru ratificarea Convenției europene a peisajului.

Cadrul legal al funcționării exploatării miniere

- *Hotărârea de Guvern nr. 652/2000* privind aprobarea Licenței de Exploatare nr. 633/1999 dată de către Agenția Națională pentru Resurse Minerale
- *Legea nr. 85/2003 – Legea Minelor*, cu modificările și completările ulterioare
- *Hotărârea de Guvern nr. 1208/2003* privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii minelor nr. 85/2003
- *Normele tehnice* în domeniul exploatării resurselor minerale, emise de autoritatea competentă: Agenția Națională pentru Resurse Minerale
- *Alte acte normative specifice domeniului minier*

Descrierea generală a situației actuale a carierei

Perimetrul de exploatare are o suprafață de 1,161 km² și 200 m extindere în adâncime.

Exploatarea în carieră s-a efectuat pe 8 trepte a câte 30 m înălțime și taluz de lucru de 75°, situate între cotele +732 și +977, dintre care la ora actuală doar cele 3 inferioare sunt active, următoarele 3 sunt inactive, iar cele 2 superioare sunt nedeschise.

Ținând cont că halda de cca. 30.000.000 t reprezintă 40% din materialul extras, până în prezent, în cei aproape 50 ani de activitate, s-au exploatat cca. 75.000.000 t calcar. Halda reprezintă zona exploatării cu cel mai mare risc, fiind încadrată în clasa de pericolozitate „halde cu deplasări ce pot fi limitate prin amenajări”, datorită instabilității materialului haldat și alunecării acestuia prin presiunea exercitată asupra stratelor de marne, argile și nisipuri pe care au ajuns să fie depozitate. Cea mai mare alunecare s-a produs în 1978, când alunecarea a necesitat devierea și regularizarea Râului Costești. În prezent se efectuează lucrări de stabilizare a haldei.

Din punct de vedere tehnic, dezvoltarea exploatării miniere este constrânsă în prezent de următorii factori:

- înspre V este imposibilă din cauza existenței pilierului de siguranță în jurul Mănăstirii Arnota, cu o rază de 650 m;

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

- înspre E și NE este imposibilă din cauza constituției reliefului: Cheile Costești cu versanți foarte înclinați și pereți verticali de peste 100m;
- înspre S (în jos) este imposibilă sub cota de +762 din cauza constituției zăcământului, care prezentând conținut ridicat de SiO₂ nu mai corespunde cerințelor beneficiarului;
- înspre N și NV (spre parc) este singura posibilitate de extindere, aici însă, datorită extinderii foarte puternice a rezervelor exploatabile pe verticală, sunt necesare lucrări importante de accesare, transport și prelucrare a materiei extrase, cu cheltuieli importante.

La ora actuală, exploatarea rezervelor accesibile și corespunzătoare calitativ cerințelor beneficiarilor, permit desfășurarea activității pentru o perioadă de maxim 3-4 ani. (*Anexele 3 și 4: situația actuală a exploatării*)

Producția actuală a carierei este de 3000 t/zi, cu un procent de recuperare a materialului de 50%.

Principalii beneficiari ai produselor rezultate în urma exploatării sunt în proporție covârșitoare Uzina de Sodă Govora și Oltchim Rm. Vâlcea, care solicită piatră spartă calibrată la 20-80 mm / 80-120 mm, respectiv 60-110 mm. Mai sunt livrate subsidiar produsele: piatră fără prelucrare pentru nevoi locale și material agabaritic pentru lucrări de terasamente, drumuri etc. Calcarul pentru industria chimică, reprezentând un procent covârșitor al producției, în afara specificațiilor de granulometrie, trebuie să îndeplinească următorii parametri chimici: conținuturi de CaCO₃ >97%, SiO₂<1%, MgO<0,8%, Al₂O₃+Fe₂O₃<0,7%, SO₄<0,3%, motiv pentru care dezvoltarea carierei în jos este blocată de existența unor rezerve care nu îndeplinesc acești parametri.

La ora actuală, rezervele disponibile în perimetrul din afara limitelor parcului național sunt calculate la 6.000.000 t calcar, ceea ce înseamnă 3 ani de extracție la nivelul cererilor actuale de 2.000.000 t/an (*Anexa nr. 1 – hartă zonare*). Acestea sunt împărțite în două zone:

- Una în partea de nord-vest a actualei exploatări, către Mănăstirea Arnota și până la limita parcului și a pilierului de 650 m pentru protecția mănăstirii, unde există o rezervă estimată de 5.000.000 tone. Aici există 4 galerii de coastă de 10-20 m (cea mai mare fiind zidită). Aici este posibil însă să crească efectele asupra mănăstirii prin apropierea cu exploatarea de aceasta și intensificarea transportului.
- A doua în partea de sud-est a actualei exploatări, către Cheile Costești și satul Pietreni, unde există o rezervă estimată de 1.000.000 tone. Aici este necesar obținerea acordului proprietarilor privați care ar putea fi afectați.

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Perioada estimată pentru întocmirea documentațiilor, studiilor și obținerea acordurilor, avizelor și autorizațiilor necesare extinderii exploatării în restul perimetrului este tot de 3 ani. Conform legislației în vigoare, pentru prelungirea licenței de exploatare și începerea exploatării este necesară trecerea rezervelor în categoria celor dovedite, trebuie realizat studiu de impact asupra mediului, proiectele tehnice, trebuie obținute acordurile proprietarilor și făcut transferul prin HG de categorie de folosință a terenurilor, trebuie obținute autorizațiile de construcție și acordurile de mediu și apoi realizate investițiile.

În caz de posibilitate a continuării exploatării în zona de suprapunere a perimetrului de exploatare cu cel al parcului, rezervele dovedite disponibile ar fi conform datelor actuale pentru o perioadă de 15-20 ani.

Conform Legii minelor, licența de exploatare se poate prelungi pe perioade succesive de câte 5 ani, titularul trebuind să întocmească o documentație care să cuprindă:

- studiul de fezabilitate privind valorificarea resurselor minerale și protecția zăcământului;
- planul inițial de încetare a activității;
- planul de dezvoltare a exploatării;
- studiul de impact asupra mediului și bilanțul de mediu;
- planul de refacere a mediului;
- proiectul tehnic;
- studiul de evaluare a impactului social;
- planul de atenuare a impactului social.

Exploatarea carierei a început în partea sudică a perimetrului minier, cu berma de lucru la cota 732 m, prin exploatarea în trepte, cu trepte de câte 30 m înălțime. Următoarele trepte sunt la cotele 762 m, 792 m, 824. Apoi, prin continuarea exploatării în zona inferioară, probabil din considerente de costuri și rentabilitate, nu s-au mai creat berme de lucru, deci nu s-a mai respectat periodicitatea de 30 m a treptelor. Practic, ultimele 3 trepte de lucru aflate la 893 m (treapta 0), 932 m (treapta 01) și 953 (treapta 02) sunt unite în frontal de lucru într-una singură uriașă cu înălțimea de peste 90 m, care a dus la blocarea unuia dintre fronturile de lucru (*Anexa nr. 2 – treptele superioare*).

Aplicarea acestei tehnologii înseamnă creșterea dificultăților și cheltuielilor cu punerea în valoare a rezervelor din partea superioară a zăcământului, exploatarea acestora necesitând la ora actuală începerea lucrărilor de decopertă și valorificare

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

mult mai la nord decât actualul perimetru de exploatare dar și schimbarea tehnologiei și instalațiilor de extragere și transport a calcarului, precum și obținerea terenului necesar (13 ha islaz, aflat pe teritoriul parcului național) realizării drumurilor tehnologice de acces.

Cheltuielile pentru re tehnologizarea instalațiilor care să permită accesibilizarea rezervelor din zona superioară sunt estimate la un minim de 3.000.000 euro (pentru sistemul de transport cu benzi verticale) și un maxim de 8.000.000 euro.

Propunerea de dezvoltare a carierei

Documentații existente studiate până în prezent (la sediul SEM Rm. Vâlcea):

1. *Studiu de Fezabilitate: Plan de Dezvoltare a Exploatării* (1998) – SEM Rm. Vâlcea
2. *Raport Geologic (1993) – anexe grafice – Întreprinderea Minieră Rm. Vâlcea*: 2 hărți, 2 profile, 7 foraje
3. *Proiect Tehnic privind deschiderea drumului de acces spre treptele superioare ale carierei* (2003) – S.C. PROMINCO INVEST S.A. (Cluj Napoca) – Autorizație de Construire nr. 4/24.01.2006, emisă de CJ Vâlcea
4. *Studiu de Fezabilitate: Menținerea capacității de Producție, inclusiv deschiderea treptelor superioare ale carierei – Analiza financiară, de risc și senzitivitate* (2006) – S.C. PROMINCO INVEST S.A. (Cluj Napoca)
5. *Studiu de Fezabilitate privind exploatarea treptelor superioare ale carierei – Vol II* (2005) – S.C. PROMINCO INVEST S.A. (Cluj Napoca)
6. *Memoriu Tehnic pentru emiterea Acordului de Mediu: Deschiderea pentru exploatarea a treptelor superioare ale carierei* (2005) - S.C. MINESA (Cluj Napoca) – Institutul de Cercetări și Proiectări Miniere S.A.
7. *Studiu de Evaluare a Factorilor de Risc pentru Cariera Bistrița – Vol I* (2005) –S.C. MINESA (Cluj Napoca) – Institutul de Cercetări și Proiectări Miniere S.A.
8. *Studiu de Evaluare a Factorilor de Risc pentru Cariera Bistrița – Vol II* (2005) - S.C. MINESA (Cluj Napoca) – Institutul de Cercetări și Proiectări Miniere S.A.

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

9. *Proiect Tehnic privind haldarea în carieră* (2006) – Institutul de Cercetări Științifice, Inginerie Tehnologică și Proiectări Miniere pe Lignit (Craiova) – Autorizație de Construire nr. 89/31.07.2007, emisă de CJ Vâlcea
10. *Proiect Tehnic privind transportul cu bandă TMB 800* (2007) – Institutul de Cercetări Științifice, Inginerie Tehnologică și Proiectări Miniere pe Lignit (Craiova)
11. *Analiza stabilității haldei în scopul stabilizării și a reconstrucției ecologice a zonei* (2005) – Facultatea de Geologie și Geofizică București, Departamentul de Cercetare de Geologie și Geomorfologie Ambientală

Nu mai există studii și documentații noi disponibile întocmite după 2009.

Propunere tehnică de dezvoltare a carierei (cu folosirea celor 16 ha din perimetru - zona de dezvoltare durabilă a parcului și a celor 13 ha din afara perimetrului de exploatare și a zonei de dezvoltare durabilă a parcului)

Planul de dezvoltare al carierei prevede deschiderea a 5 trepte superioare (05, 04, 03, 02, 01 de sus în jos) a câte 30 m înălțime fiecare. Lucrările ar trebui să înceapă prin realizarea drumului de acces către treapta superioară (05), întrucât cele inferioare sunt neatacabile doar prin deschiderea lucrărilor de sus în jos. Planul presupune folosirea celor 16 ha din perimetrul minier suprapuse cu parcul național, la care se poate ajunge numai prin folosirea altor 13 ha din parcul național, aflate în afara perimetrului minier.

Această deschidere ar oferi posibilitatea continuării activității de exploatare pentru 20 ani la nivelul actual al producției și ar deschide spre exploatare și rezervele neaccesibile la ora actuală din treptele inferioare, care ar ajunge pentru exploatare pentru încă 10-20 ani, după care cariera trebuie închisă din cauza epuizării rezervelor.

În ceea ce privește rezervele, din documentația studiată rezultă ca acestea sunt suficiente pentru desfășurarea activității de exploatare pentru o perioadă de 30-40 ani (rezerve nedovedite, conform proiectului de exploatare al carierei, care nu a fost respectat, prin unirea treptelor superioare și care luau în calcul și deschiderea rezervelor din treptele inferioare, a căror calitate este inferioară), la nivelul actual al producției (perioada a fost calculată la nivelul de producție și randamentul de exploatare existente în 2009). Există 7 foraje efectuate în 1993, din care 3 au fost realizate chiar la limita perimetrului de exploatare (F2, F3, F4). Din acestea au fost prelevate probe petrologice și

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

chimice și s-au pus în evidență rezerve de calcar pe toată lungimea forajelor, până la o adâncime de 200 m.

Lucrările de deschidere a treptelor superioare ([propuse în 2009, nerealizate dar singurele existente ca soluție propusă](#)) vor fi realizate eșalonat, în 7 ani, urmând ca după finalizarea acestora, producția să fie preluată integral de treptele superioare nou deschise și presupun până la începerea efectivă a exploatării, următoarele etape:

- lucrări de îmbunătățire a actualului drum principal de acces spre treptele actuale (1,585 km): lărgirea la 5 m, construire de parapete, podețe, platforme de încrucișare din 200 în 200 m;
- construcție drumuri de acces spre treptele 04, 03 și 02, 01 până la altitudinea de 1053 m, în lungime totală de 2,93 km;
- lucrări de decopertă (5.000 m²): 61.000 m³/1.000.000 t (35 m³/1000 t în primii 5 ani și 4,2 m³/1000 t după);
- construire/montare incintă tehnologică (2450 m²) cu stație de clasare/sfărâmare pe treapta 02, până la care materialul excavat va fi transportat cu autocamioane de pe treptele superioare;
- construire facilități pentru 30 muncitori pe treapta 02: grup social, birouri, vestiare, sală de mese;
- montare alte facilități; rețea de curent electric, rețea apă etc.
- montare sistem de transport pt. util și steril: 2 benzi transportoare Flexopipe tubulare (280 m lungime și înclinație medie de 34°) de la noua stație de sortare la cele actuale.

S-a ales varianta construirii drumului de acces în afara perimetrului de exploatare, [adică prin folosirea celor 13 ha din afara perimetrului de exploatare și a zonei de dezvoltare durabilă a parcului](#) pentru că acesta nu trebuie să depășească declivitatea de 9% și pentru excluderea necesității stabilirii unor noi pilieri de protecție.

[Ar putea fi luată în calcul și varianta desfășurării activității exclusiv în cele 16 ha din perimetru, cu folosirea drumurilor deja existente, însă aceasta trebuie verificată printr-un studiu de fezabilitate care să aibă la bază o cercetare mult mai detaliată a rezervelor potențial disponibile.](#)

Soluția aleasă pentru transport este cea mai bună variantă acceptabilă din punct de vedere tehnic și economic, reducând cheltuielile de transport astfel încât să fie acoperite cheltuielile cu investiția, cu un minim de profit. Transportul în carieră afectează prețul de cost în proporție de 40-50%, iar personalul implicat în acest proces reprezintă 35% din total. Prin

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

re tehnologizare (stație de sortare nouă, sistem de transport, autocamioane noi) se apreciază că procentul de recuperare a materialului extras se va ridica la 65%. Coeficientul cantitativ al transformării rezervei geologice în rezervă economică este de 0,88. Coeficientul calitativ este 1.

În ceea ce privește exploatarea, aceasta va fi eșalonată pe noile trepte astfel (planul este din 2009, nefiind pus în practică):

- anul I: deschidere front lucru treapta 05;
- anul III: deschidere front lucru treapta 04;
- anul VII: deschidere front lucru treapta 03;
- anul XIV: deschidere front lucru treapta 02;

Deschiderea treptelor superioare se va realiza conform proiectelor, printr-o tranșee executată pe versantul din perimetru, la limita acestuia, în ordine strict descendentă, treaptă cu treaptă, fără a menține pilieri de protecție a lucrărilor de deschidere.

Bermele de lucru pentru treptele superioare (05, 04, 03, 02 și 01) vor fi situate la cotele 1043 m (treapta 05), 1013 m (treapta 04) 983 m (treapta 03) și vor fi deschise concomitent cu avansarea treptelor 02 și 01, fiind singura posibilitate de a debloca fronturile inferioare și de a permite astfel continuarea exploatării în carieră.

Lucrarea de deschidere principală (drumurile tehnologice, situate pe teritoriul parcului național, în cea mai mare parte în exteriorul perimetrului de exploatare) se va executa în două tronșoane:

- tronșonul 1, cu caracter de urgență, pornește de la racordul realizat la cota 860 m cu lucrarea existentă și ajunge până la cota 1020 m. Este amplasat în întregime în exteriorul perimetrului de exploatare;
- tronșonul 2, privește deschiderea resurselor din partea nordică a perimetrului situat deasupra cotei 1020 m și va fi amplasat parțial (12%) în afara perimetrului și în cea mai mare parte (88%) în acestuia.

Fezabilitatea dezvoltării carierei

Din analiza financiară reiese ca proiectul este unul fără profit, ci doar de recuperare a cheltuielilor, în condițiile re tehnologizării și menținerii producției la valoarea și parametri calitativi actuali.

Evaluarea duratei de viață a proiectului este de 20 ani + încă 10-20 prin deschiderea rezervelor din treptele inferioare (rezerve nedovedite, conform proiectului de exploatare al carierei, care nu a fost respectat prin unirea

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

treptelor superioare și care luau în calcul și deschiderea rezervelor din treptele inferioare, a căror calitate este inferioară).

Evaluarea duratei de viață a proiectului este de 15-20 ani + cei 3 ani aferenți rezervelor actuale, la actuala cantitate exploatată de 2.000.000 t/an.

Halda de material agabaritic

Cantitatea de material agabaritic din haldă este estimată la 30.000.000 tone. Dintre acestea, cantitatea estimată a putea fi utilizată pentru producerea varului este de 15 – 20 milioane tone, fiindcă 5 – 6 milioane tone sunt stabilizate, iar alte 5 – 9 milioane de tone sunt fie fracție fină ce o să fie eliminată prin sortare, fie sunt amestecate în corpul de alunecare din frontul haldei cu argile și marne.

Proprietatea terenului pentru exploatare și dreptul de servitute pentru acces

Conform articolelor 6-8 din Legea Minelor nr. 85/2003, titularul licenței de exploatare trebuie să facă dovada proprietății asupra terenului pentru exploatare și a instituirii dreptului de servitute pt. acces.

În documentația studiată se face referire la:

- Transmitere definitivă a unei suprafețe de 9998,2 m² din fond forestier administrat de O.S. Romani – necesară efectuării lucrărilor din treapta 02 și
- Contract de Concesiune pe 49 ani cu Primăria Costești din 2003, pentru o suprafață de 119.592,1 m² pt. drumuri de acces.

În continuare trebuie făcute demersurile pentru transmiterea definitivă a terenurilor (schimbare de categorie de folosință din fond forestier, respectiv izlaz prin Hotărâri ale Guvernului, la fel ca și pentru restul suprafeței fond forestier – 13 ha – proprietate a Mănăstirii Arnota și administrată de O.S. Romani necesară deschiderii celorlalte trepte) pentru efectuarea lucrărilor în treptele 03, 04 și 05. Terenul este proprietate a Primăriei Costești (izlaz) și a Mănăstirii Arnota (fond forestier).

De asemenea trebuie făcute demersurile pentru schimbarea categoriei de folosință a terenurilor prin Hotărâre a Guvernului.

Conform Art. 107 (4) din Hotărârea Nr. 1208/2003 privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii minelor nr. 85/2003 titularul trebuie să prezinte, în vederea obținerii autorizării începerii activităților miniere, acordul

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

proprietarilor sau al administratorilor terenului privind accesul la suprafețele necesare executării activităților miniere în primul an de activitate, în concordanță cu avizul la programul de explorare/exploatare, un plan de situație (întocmit în sistemul de coordonate Stereo'70) al perimetrului de explorare/exploatare, cu localizarea terenurilor obținute, vizate de instituțiile de la care se preiau terenurile, și copii de pe contractele de concesiune. Când deținătorii de terenuri sunt persoane private, se va face dovada cumpărării, închirierii terenului sau orice alte modalități de dobândire a folosirii terenului.

Pentru obținerea autorizării începerii activităților miniere, operatorul minier trebuie deci să facă dovada cumpărării, închirierii terenului sau orice alte modalități de dobândire a folosirii terenului pentru cele 16 hectare din perimetru și pentru asigurarea servituții pentru cele 13 din afara acestuia necesare drumurilor tehnologice:

1. Dintre cele 16 ha din perimetrul minier suprapuse cu parcul național, cea mai mare parte a suprafeței (14 ha) este reprezentată de fond forestier. Este vorba de unitățile amenajistice 3 A (16,5 ha din care 6,1 ha în perimetrul suprapus – zona de dezvoltare durabilă și 10,4 ha în afara acestuia, în zona de protecție strictă) și 3 B (23,9 ha din care 7,9 ha în perimetrul suprapus – zona de dezvoltare durabilă și 16 ha în afara acestuia, în zona de protecție strictă) din unitatea de producție VI Buila. Aceste suprafețe sunt în proprietatea mănăstirii Arnota, care deține titlu de proprietate.

Atât conducerea mănăstirii Arnota, cât și cea a Episcopiei Râmnicului s-au exprimat împotriva cedării acestor suprafețe pentru continuarea exploatării.

După dobândirea folosirii terenului de la proprietar, trebuiesc făcute demersurile legale pentru schimbarea categoriei de folosință a acestora din fond forestier, prin Hotărâre a Guvernului.

2. Dintre cele 16 ha din perimetrul minier suprapuse cu parcul național, 2 ha este reprezentată de islaz comunal, aflat în proprietatea comunei Costești.

Conducerea Primăriei comunei Costești s-a exprimat pentru cedarea acestei suprafețe pentru continuarea exploatării în condițiile rediscutării pentru actualizare a Contractului de Concesiune din 2003.

După dobândirea folosirii terenului de la proprietar, trebuiesc făcute demersurile legale pentru schimbarea categoriei de folosință a acestora din islaz, prin Hotărâre a Guvernului.

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

3. Cele 13 ha din afara perimetrului minier, din parcul național sunt reprezentate de islaz comunal, aflat în proprietatea comunei Costești.

Conducerea Primăriei comunei Costești s-a exprimat pentru cedarea folosinței acestei suprafețe pentru continuarea exploatării în condițiile rediscutării pentru actualizare a Contractului de Concesiune din 2003.

Impactul socio-economic al dezvoltării/închiderii obiectivului

În prezent în carieră lucrează 146 angajați, activitatea după investiție nepresupunând suplimentare sau reducere a personalului.

Licența de exploatare a fost primită în 1999, înainte de intrarea în vigoare a Legii Minelor nr. 85/2003.

Nu există un *Studiu de evaluare a impactului social* și un *Plan de atenuare a impactului social* întocmite conform prevederilor Art. 20 din Legea Minelor nr. 85/2003, din care să reiasă efectele sociale ale închiderii carierei. Chiar dacă acestea ar fi existat, din spusele conducerii întreprinderii, nu ar prezenta decât date referitoare la personalul angajat în carieră, aceasta fiind obligația operatorului minier.

Nu avem cunoștință despre studii asupra impactului social asupra economiei Județului Vâlcea, în contextul interdependenței obiectivelor industriale ale județului cu cariera.

Din punct de vedere economic, dacă activitatea de exploatare va fi sistată, se va trece la efectuarea de lucrări de refacere a mediului, activitate care pe termen scurt și mediu va implica resurse umane și financiare importante. În timpul și după acestea, zona ar putea fi orientată spre dezvoltarea turismului și serviciilor conexe acestuia, profitând de potențialul turistic natural și antropoc extraordinar al zonei, unul dintre cele mai ridicate din țară.

Va rămâne funcțională doar o mică parte a facilităților existente de exploatare și transport a materialului din haldă, utilizabil pentru lucrări de construcții (în special pentru infrastructura rutieră). Cantitatea și calitatea mare a acestui material (30.000.000 t piatră spartă și sortată < 4 cm) va asigura implicarea unei părți a personalului angajat la ora actuală în carieră pentru o perioadă îndelungată.

Pe timpul continuării exploatării miniere, turismul în zonă nu poate decât să fie menținut la cota de dezvoltare actuală, întrucât cele două activități se exclud reciproc.

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

În consecință, decizia de dezvoltare pe termen scurt și mediu a zonei va trebui să urmărească una dintre cele două căi: minerit sau turism.

Nu există date noi disponibile după 2009.

Potențialul de risc

Extinderea exploatării în carieră reprezintă un potențial risc datorită faptului că atât zona în care la ora actuală se realizează exploatarea, cât și zona vizată de extindere se află într-o regiune puternic tectonizată, cu un sistem de falii de sprijin asociate faliei principale de pe Valea Costești. Acestea sunt însoțite de zone de milonizare importante, cu extinderi de la 2 la 30 m lățime, care pe lângă problemele de stabilitate pot induce și probleme în ceea ce privește calitatea și cantitatea utilului exploatat.

Înclinările planelor de falie sunt de cca. 70°, ceea ce va duce la prăbușiri importante, în special înspre Cheile Costești, cum de altfel s-au mai și produs în trecut. Acestea vor duce la blocarea albiei râului cu rocă prăbușită, materialul silicios antrenat de apele pluviale putând duce chiar la blocarea totală a cursului râului și chiar la activarea unor planuri de alunecare mai profunde, care să cuprindă atât masa rocilor carbonatice, cât și pe cea a rocilor sedimentare (nisipuri, argile, marne) peste care stă halda de steril.

Nu există date noi disponibile după 2009.

Impactul dezvoltării obiectivului asupra mediului

Nu există un *Plan de refacere a mediului*, un *Proiectul tehnic de refacere a mediului* și un *Program de monitorizare a factorilor de mediu postînchidere* întocmite conform prevederilor Art. 20 din Legea Minelor nr. 85/2003.

Măsurile de refacere a mediului nu pot fi puse în practică atâta timp cât activitatea încetează definitiv în carieră sau într-un sector al acesteia.

Există doar un studiu care a început să fie pus în practică în ceea ce privește halda de steril: *Analiza stabilității haldei în scopul stabilizării și a reconstrucției ecologice a zonei* (2005) - Facultatea de Geologie și Geofizică București, Departamentul de Cercetare de Geologie și Geomorfologie Ambientală.

Nu există date noi disponibile după 2009.

Întrucât exploatarea minieră prin definiție este o activitate care nu poate fi realizată fără afectarea puternică a elementelor naturale, dezvoltarea în continuare a exploatării miniere aduce atingere ireversibilă patrimoniului natural al zonei prin afectarea următoarelor elemente:

Peisajul

Impactul vizual al exploatării miniere este foarte puternic, cariera fiind vizibilă de pe toate căile de comunicație din zonă. Acesta se va accentua prin

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

continuarea exploatării, în special prin extinderea treptelor de exploatare cu încă 150 m, până la altitudinea de 1053 m. Practic, antevârful Muntelui Arnota, cel vizibil celor care se apropie de zonă va dispărea, fiind înlocuit de treptele de exploatare ale carierei.

De asemenea, o dată cu acesta, vor dispărea și peisajele seminaturale cu păduri și pajiști montane, acestea fiind înlocuite de peisajul industrial prin lucrări specific miniere (decopertă și excavații pe o suprafață ce va afecta cca. 10 ha) și lucrări de amenajare căi de acces și facilități industriale ce vor afecta alte 13 ha.

Efectele asupra peisajului se vor răsfrânge și asupra zonei adiacente, în special asupra Cheilor Costești, unde se va produce cu siguranță prăbușirea unor cantități importante de material, așa cum s-a întâmplat în mai multe rânduri în trecut, transformând peisajul natural și sălbatic al cheilor în peisaj cu aspect minier, având ca rezultat conuri de dejecție de material prăbușit, colmatarea cheilor și blocare a cursului de apă.

Nu există date noi disponibile după 2009.

Elemente geologice/paleontologice

În zona unde se vor desfășura lucrările miniere și lucrările de acces spre zona de exploatare, vor fi distruse definitiv aflorimentele existente la ora actuală, unde se poate găsi la ora actuală un recif coralgal din Jurasicul superior.

În ultimii ani au fost făcute în zona de extindere câteva studii stratigrafice și paleontologice noi, care au adus noi informații cu privire la fauna fosilă prezentă în zonă.

Elemente geomorfologice - carst

În zona unde se va desfășura exploatarea și în zona unde vor fi realizate drumurile industriale de acces (cca. 30 ha) există elemente geomorfologice specifice reliefului carstic care vor fi afectate iremediabil:

4. Dolinele (unice în parc) din zona unde vor fi construite drumurile industriale vor fi unele distruse și altele puternic afectate;
5. Lapiezurile din zona de exploatare care vor fi distruse;
6. Cheile Costești vor fi afectate prin prăbușirea unor cantități importante de material și blocarea cursului râului;
7. Peșterile din zona Cheilor Costești și versantul nord-vestic al Muntelui Arnota vor fi afectate ca efect al trepidațiilor rezultate în urma detonărilor și deplasării utilajelor grele.

Cercetările speologice recente au evidențiat faptul că avenul-peșteră desoperit la nord de perimetru este una dintre cele mai frumoase, spectaculoase și interesante dezvoltări endocarstice din parcul național, care va

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

necesita măsuri speciale de protecție în eventualitatea extinderii exploatării și deci a creșterii riscurilor față de acesta.

Habitatele

În zona unde se va dezvolta activitatea minieră există următoarele tipuri de habitate:

8. 14 ha pădure (6 ha din parcela 3 A și 8 ha din parcela 3 B UP VI Buila, păduri cu vârste cuprinse între 80 și 160 ani)
9. 15 ha pajiști subalpine din pășunea din Muntele Arnota

Parcul Național Buila-Vânturarița este și sit al Rețelei Ecologice Europene Natura 2000. Conform OM 1964/2007, în zona din parc unde urmează să se extindă exploatarea se regăsesc următoarele tipuri de habitate:

Cod	Habitat
4060	Tufărișuri alpine și boreale
6170	Pajiști calcifile alpine și subalpine
8120	Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (<i>Thlaspietea rotundifolii</i>)
8210	Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase
91V0	Păduri dacice de fag (<i>Asperulo-Fagetum</i>)

Correspondența dintre tipurile de habitate (conform manualului „Habitatele din România” – Doniță N. et al, 2005) :

Nr crt	Habitat România		Correspondență Natura 2000	
	Denumire	Cod	Denumire	Cod
1	Tufărișuri sud-est carpatice de ienupăr pitic (<i>Juniperus sibirica</i>)	R3108	Tufărișuri alpine și boreale	4060
2	Tufărișuri sud-est carpatice de cetină de negi (<i>Juniperus sabina</i>)	R3115	Tufărișuri alpine și boreale	4060
3	Păduri dacice de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și carpen (<i>Carpinus betulus</i>) cu <i>Dentaria bulbifera</i>	R4118	Păduri de fag de tip <i>Asperulo-Fagetum</i>	9130

În urma cercetărilor efectuate în parc în cadrul proiectului „Revizuirea planului de management al PNBV și strategia de monitorizare a conservării habitatelor și speciilor de interes comunitar” finanțat prin POS Mediu s-a confirmat existența în zona vizată a acestor habitate, precum și a stării de conservare favorabilă a acestora.

Flora

În zona unde se va dezvolta activitatea minieră există următoarele specii floristice protejate cunoscute până în prezent: *Lilium jankae* (crinul de munte – specie rară), *Dianthus spiculifolius* (garofiță - endemit carpatic, specie rară),

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Taxus baccata (specie vulnerabilă / rară), *Abies alba* (brad – specie periclitată), *Pulmonaria rubra* (mierea ursului - endemit balcano-carpatic), *Juniperus sabina* (cetina de negi, vulnerabilă/rară), *Centarurea atropurpurea* (pesma – specie rară).

La acestea se adaugă: *Lilium martagon* (crinul de pădure), *Fraxinus excelsior* (frasin - exemplare seculare), *Crocus vernus* (brândușă), *Primula veris* (ciuboțica cucului), *Leucojum vernum* (ghiocei) *Galanthus nivalis* (ghiocei - specie citată pe anexa 5 a OUG 57/2007), *Juniperus communis* (ienupăr).

În urma cercetărilor efectuate în parc în cadrul proiectului „Revizuirea planului de management al PNBV și strategia de monitorizare a conservării habitatelor și speciilor de interes comunitar” finanțat prin POS Mediu s-a confirmat existența în zona vizată a speciilor *Lilium jankae* (crinul de munte – specie rară), *Dianthus spiculifolius* (garofiță - endemit carpatic, specie rară), *Taxus baccata* (specie vulnerabilă / rară), *Pulmonaria rubra* (mierea ursului - endemit balcano-carpatic), *Juniperus sabina* (cetina de negi, vulnerabilă/rară), *Centarurea atropurpurea* (pesma – specie rară), *Lilium martagon* (crinul de pădure), *Fraxinus excelsior* (frasin - exemplare seculare), *Crocus vernus* (brândușă), *Primula veris* (ciuboțica cucului), *Galanthus nivalis* (ghiocei - specie citată pe anexa 5 a OUG 57/2007), *Juniperus communis* (ienupăr), precum și a stării de conservare favorabilă a acestora.

Dintre cei aproximativ 600 de taxoni inventariați până în prezent în parc, 88 se regăsesc pe Lista roșie a plantelor superioare din România.

Fauna

În zona unde se va dezvolta activitatea minieră există habitate favorabile următoarelor specii faunistice cunoscute până în prezent (specii prezente în “Cartea Roșie a Vertebratelor” și în anexele OUG 57/2007 și protejate în baza altor convenții internaționale):

Nr. crt.	Denumirea populară	Denumirea științifică	Criteriu
1	Urs	<i>Ursus arctos</i> *	A, B
2	Lup	<i>Canis lupus</i> *	A, B
3	Râs	<i>Lynx lynx</i>	A, B
4	Pisică sălbatică	<i>Felis sylvestris</i>	A, B
5	Vulpe	<i>Vulpes vulpes</i>	B
6	Jder de pădure	<i>Martes martes</i>	A, B, Ber
7	Jder de piatră	<i>Martes foina</i>	B
8	Capră neagră	<i>Rupicapra rupicapra</i>	A, B, C, Ber
9	Căprior	<i>Capreolus capreolus</i>	A, B
10	Mistreț	<i>Sus scorfa</i>	B

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

11	Iepure	<i>Lepus europaeus</i>	B
12	Veveriță	<i>Sciurus vulgaris</i>	B
13	Vânturel de seară	<i>Falco vespertinus</i>	A, B
14	Pupăză	<i>Upupa epops</i>	A, B
15	Codobatură albă	<i>Motacilla alba</i>	B, Ber
16	Fluturaș de stâncă	<i>Tichodroma muraria</i>	B
17	Corb	<i>Corvus corax</i>	A, B
18	Bufniță	<i>Bubo bubo</i>	A, B, Ber
19	Ciocănițoare	<i>Dendrocopos medius</i>	B
20	Gaiță	<i>Garrulus glandarius</i>	B
21	Viperă comună	<i>Vipera berus</i>	A, B
22	Șarpele de alun	<i>Coronella austriaca</i>	A
23	Șopârlă cenușie	<i>Lacerta agilis</i>	B
24	Gușter	<i>Lacerta viridis</i>	B
25	Șopârla de ziduri	<i>Podarcis muralis</i>	A, B, Ber
26	Salamandra	<i>Salamandra salamandra</i>	A, B
27	Broasca roșie de munte	<i>Rana temporaria</i>	A, B
28	Buhaiul de baltă cu burta galbenă	<i>Bombina variegata</i>	A, B
29	Rădașcă	<i>Lucanus cervus</i>	B
30	Croitor	<i>Morimus funereus</i>	B
31	Croitorul fagului	<i>Rosalia alpina*</i>	B
32	Fluture	<i>Lycaena dispar</i>	B

A - Specii de vertebrate din PNBV prezente în "Cartea Roșie a Vertebratelor"

B - Specii de faună din PNBV care se regăsesc în anexle 3, 4 și 5 ale OUG 57/ 2007

Ber - Convenția de la Berna (Legea 13/1993)

C - Convenția CITES (Legea 69/1994)

În urma cercetărilor efectuate în parc în cadrul proiectului „Revizuirea planului de management al PNBV și strategia de monitorizare a conservării habitatelor și speciilor de interes comunitar” finanțat prin POS Mediu s-a confirmat existența în zona vizată a unor specii menționate în planul de management, precum și a stării de conservare favorabilă a acestora.

Patrimoniul cultural - Mănăstirea Arnota

În imediata apropiere a exploatării miniere se află Mănăstirea Arnota, monument de arhitectură al patrimoniului național de clasă A, ctitorie și necropolă a lui Matei Basarab din secolul al XVII-lea.

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița

și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

În timp, deși există și avantaje prin facilitarea accesului, alimentării cu curent electric și apă potabilă, mănăstirea a avut de suferit datorită activităților miniere, motiv pentru care s-a și instituit un pilier de siguranță de 650 m, zonă în care nu se pot desfășura activități de exploatare minieră.

Prin extinderea carierei, chiar dacă lucrările de exploatare se vor desfășura în afara pilierului de siguranță, mănăstirea va fi afectată prin intensificarea traficului de utilaje grele ce vor trece prin partea de est și nord a mănăstirii, la numai 100 m de aceasta. De altfel, prin adresele trimise, Episcopia Râmnicului și Mănăstirea Arnota își exprimă îngrijorarea față de această problemă, arătând că nu sunt de acord cu extinderea exploatării în vecinătatea mănăstirii.

Drumul județean dintre sediul exploatării și mănăstirea Arnota, pe o porțiune importantă din care urmează să se realizeze transportul utilajelor în și de la noile fronturi de lucru, a fost reabilitat și asfaltat recent.

Concluzii

Singura modalitate legală de a continua exploatarea în perimetrul unde este propusă zona de extindere a carierei, este schimbarea limitelor parcului și de preferat și a siturilor Natura 2000, care se poate realiza prin Hotărâri de Guvern (pentru parc și sit de importanță avifaunistică) și Ordin al Ministrului (pentru sit de importanță comunitară). În plus, pentru schimbarea limitelor sitului Natura 2000, trebuie acceptul Comisiei Europene. Exploatarea în perimetrul parcului național contravine atât legislației din domeniul ariilor naturale protejate, cât și celei din domeniul minier.

Consiliul Științific și Administrația parcului nu au competențe legale pentru aceasta, decizia putând fi luată la nivel de Guvern.

Continuarea exploatării miniere este constrânsă de următoarele, în ordine cronologică:

1. Rezolvarea problemei proprietății terenul în care se va face extinderea. Dobândirea folosirii terenului trebuie obținută de la mănăstirea Arnota (14 ha teren forestier) și Primăria comunei Costești (2 ha islaz în perimetru și 13 ha islaz în afara perimetrului).

Atât conducerea mănăstirii Arnota, cât și cea a Episcopiei Râmnicului s-au exprimat împotriva cedării acestor suprafețe pentru continuarea exploatării.

Conducerea Primăriei comunei Costești s-a exprimat pentru cedarea acestei suprafețe pentru continuarea exploatării în

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

condițiile rediscutării pentru actualizare a Contractului de Concesiune din 2003.

2. Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor în care se va face extinderea.

După dobândirea folosirii terenurilor de la proprietar, trebuiesc făcute demersurile legale pentru schimbarea categoriei de folosință a acestora din fond forestier și islaz, prin Hotărâri ale Guvernului.

3. Modificarea limitelor parcului național și de preferat și a celor două situri Natura 2000, atât pentru suprafața de 16 ha suprapusă, cât și pentru cea de 13 ha necesară drumurilor tehnologice.
4. Realizarea studiilor și documentației de extindere conform legislației miniere, care să includă și documentație de refacere a mediului postînchidere și studiu de atenuare a impactului social. **Trebuie găsită o soluție de a debloca situația actuală în care pe de-o parte conducerea S.N. a Sării Salrom SA nu aprobă cheltuieli pentru aceste studii până nu au certitudinea concretizării acestora prin continuarea exploatării și nici nu este de acord cu realizarea acestora de către o terță parte, iar pe de altă parte, autoritățile decidente nu pot lua o decizie cu privire la continuarea exploatării fără date certe cu privire la fezabilitatea acesteia în raport cu pierderle de mediu.**
5. Prelungirea licenței de exploatare prin întocmirea unei documentații care să cuprindă: studiul de fezabilitate privind valorificarea resurselor minerale și protecția zăcământului, planul inițial de încetare a activității, planul de dezvoltare a exploatării, studiul de impact asupra mediului și bilanțul de mediu, planul de refacere a mediului, proiectul tehnic, studiul de evaluare a impactului social, planul de atenuare a impactului social.
6. Retehnologizarea carierei.

Decizia pentru extinderea sau nu a exploatării trebuie luată la nivel guvernamental ținând cont de toate aspectele economice, sociale și de mediu ale zonei, precum și de perspectivele de dezvoltare a zonei pentru următorii ani.

Recomandări

Ținând cont de situația carierei, a rezervelor disponibile și a fezabilității proiectului de extindere, continuarea exploatării miniere nu ar face altceva decât să amâne închiderea obiectivului cu cel mult **18-23 ani**, această perioadă de funcționare fiind însă condiționată de numeroși factori: stabilitatea cantității

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

și calității rezervelor estimate (care ar putea fi limitate de ajungerea exploatării în zonele cu extindere a milonizărilor cu conținut ridicat de SiO₂), efort mare investițional pentru re tehnologizare și exploatare, fără profit economic.

Efectele asupra mediului **trebuie evaluate cât mai corect** și puse în balanță cu beneficiile economice pe termen scurt și mediu, ținând cont și de posibilitatea dezvoltării turistice a zonei, **decizia de continuare** a exploatării urmând să fie luată și asumată la nivel de Guvern în funcție de toate implicațiile acesteia.

Recomand:

1. Realizarea unui studiu tectonic (**geofizic**) al zonei și includerea acestuia în calculul de estimare a rezervelor și pentru luarea în considerație a pericolului continuării exploatării în ceea ce privește activarea faliiilor cu efect asupra alunecărilor de teren, prăbușirilor în albia Râului Costești și blocarea cursului acestuia.
2. **Realizarea unor evaluări cantitative și calitative a situației la zi a rezervelor din zăcământ.**
3. **Realizarea unor evaluări cantitative, calitative și de stabilitate a materialului agabaritic din haldă.** Pe termen scurt și mediu, resursele umane și financiare ar putea fi reorientate spre exploatarea și valorificarea materialului din haldă, **aceasta ducând și la rezolvarea unei probleme grave de mediu pentru zonă, aflate în prezent în responsabilitatea operatorului minier.**
4. Realizarea unui studiu de analiză a impactului social la nivel județean ca urmare a închiderii obiectivului și posibilităților de reducere a impactului. Pe termen scurt și mediu, resursele umane și financiare ar putea fi reorientate spre activitățile de refacere a mediului în zonă, continuarea exploatării materialului din haldă și, **ca o alternativă, în dezvoltarea turistică a zonei.**
5. **Evaluarea realistă printr-un studiu de fezabilitate a tuturor costurilor (inclusiv a celor de mediu și a activităților postînchidere și de refacere a mediului) necesare extinderii exploatării.**
6. **Comunicarea eficientă și corectă a rezultatelor studiilor de mai sus tuturor factorilor interesați, de la comunitatea locală și angajații direct afectați, până la autoritățile centrale, județene și locale.**

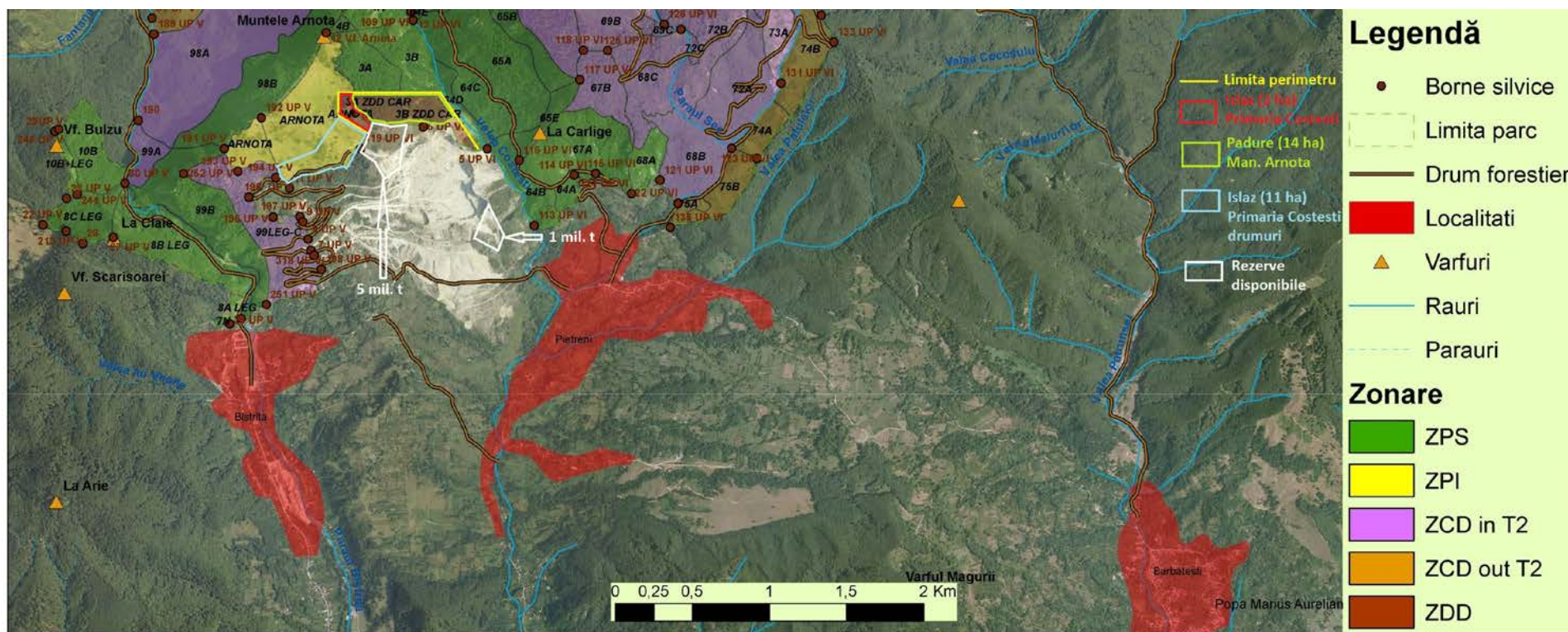
Întocmit:

geolog Florin Stoican

Raport (mai 2016)

privind situația Carierei de Calcar Bistrița și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Anexa nr. 1 – harta zonare

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Anexa nr. 2 – treptele superiare

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Anexa nr. 3: situația actuală a exploatarei

Raport (mai 2016)
privind situația Carierei de Calcar Bistrița
și extinderea acesteia în perimetrul Parcului Național Buila-Vânturarița

Anexa nr. 4: situația actuală a exploatarii

